

[K termínu „nenáboženský člověk dospělého světa“]¹

Termín „dospělý svět“ není dost výstižný, protože sugeruje dobu předchozí jako dětství a religiozitu jako vládu guvernantek atp. V čem je „dospělost“ moderního světa? V čem je jeho modernost? Co znamenala starší religiozita, která je dnes v rozpadu? Nelze zůstat u vnějších znaků, je nutno dospět k podstatě. A podstatou není „dětskost“ přecházející vývojem do „dospělosti“, ale skutečný obrat, obrat čelem vzad. Staří se domnívali, že mají minulost před sebou, ale budoucnost za zády, a proto že ji nevidí. Dnes vlečeme svou minulost na svých vlastních zádech a kráčíme kupředu, dívajíc se do neznáma či poloznáma. Tento obrat o celých 180 stupňů – to je podstata nástupu nového věku, nástupu moderního člověka.

8. 2. 63

¹ Záznam navazuje na soubor rukopisných poznámek z 11.-13. 12. 1962. – Pozn. red.